

Šiomet Kauno regiono ūkininkai apsaugojo pirmieji, išmokėta beveik 3 kartus daugiau pasėlių žalų kompensacijų

Šiomet Lietuvos ūkininkams išmokėta beveik 3 kartus daugiau pasėlių žalų kompensacijų. Covid-19 neturėjo neigiamos įtakos ūkininkų veiklai, tačiau tokį didelį draudimo išmokų augimą lėmė siautėjusi gamta.

Per šių metų derliaus sezoną tarptautinio savidraudos fondo filialas „VH Lietuva“ mūsų šalies ūkininkams išmokėjo 8,5 mln. eurų draudimo išmokų – 2,8 karto daugiau nei 2019 metais (3,03 mln.).

Lietuvos pasėlių savidraudos fondo pritraukta draudimo suma 2020 metais išaugo 32 proc. nuo 244,56 mln. iki 322,22 mln. eurų. Apdraustas plotas padidėjo 21 proc. iki 321,5 tūkst. hektarų – tai sudaro maždaug 20 proc. viso Lietuvoje draustino pasėlių ploto.

Kauno regiono ir vidurio Lietuvos ūkininkai pirmi suskubo apdrausti laukus

„Vidurio Lietuvos regione net 30 proc. daugiau ūkininkų apsidraudė 2020 metų augalų vegetacijos periodui. Patobulintas apsaugos nuo stichinės sausros produktas paskatino pradėti sezoną kuo anksčiau, jau kovo pradžioje, ir tai lėmė daugumos ūkininkų ankstesnį apsisprendimą ne tik saugoti pasėlių plotus nuo stichinės sausros, bet ir nuo kitų vasaros rizikų“, - metus apžvelgia savidraudos fondo „VH Lietuva“ Vidurio Lietuvos regiono draudimo vadovė dr. Regina Romaneckienė.

Pasak jos, 2020 metai buvo išskirtiniai, o pavasaris prasidėjo audringai. Dėl paskelbtos pandemijos dar daugiau ūkininkų, dirbančių žemes Elektrėnų, Jonavos, Jurbarko, Kaišiadorių, Kauno, Prienų, Širvintų, Trakų, Vilniaus, Kėdainių ir Raseinių rajonuose, įsijungė į savidraudos fondą, nes padidėjo jų poreikis turėti apsaugas žemės ūkio augalams ir ramiai miegoti visą vegetacijos periodą, o metų gale gauti derlių arba išmokas už patirtus nuostolius.

„Kauno regiono ūkininkai pirmieji susirūpino savo pasėlių apsauga ir apsidraudė anksčiau, nei prasidėjo pirmosios stiprios sniego spaudimo ir šalnos žalos žieminių rapsų laukuose. Tai rodo, kad ūkininkai suvokia, kad pasėlių draudimas yra pagrindinis instrumentas valdant rizikas ir savo finansinius srautus“, - sako dr. R. Romaneckienė.

3 išskirtinimai šių metų pasėlių draudime

„2020-ieji buvo kritiniai metai, ypatingi tuo, kad Lietuvos ūkininkai patyrė visų tipų rizikas – krušą, audras, liūtis, iššalimą, sausrą. Šiomet nuostolių patyrė ne tik pagrindinių Lietuvoje auginamų kultūrų – rapsų ir javų – augintojai, bet visų augalų pasėlių ūkininkai“, - metus apibendrina pasėlių savidraudos fondo „VH Lietuva“ vadovas Martynas Rusteika.

Pasak jo, buvo pažeisti praktiškai visi draustini augalai, nuo javų, rapsų iki kukurūzų bei lubinų, o prieš derliaus nuėmimą trenkusi kruša kai kuriose vietose iškūlė net po 100 proc. derliaus.

Žemdirbiai įvertino rizikos vertinimo tikslumą

Šiuos gamtos siurprizų pilnus metus sušvelnino investicijos į rizikos vertinimo tikslumo įrankius.

„Moksliniai tyrimai ir bandymai yra neatsiejama specializuoto savidraudos fondo veikla. Augalai skirtingai reaguoja į padarytus pažeidimus, ypač dabar, kai klimato kaita sukelia vis daugiau ir įvairesnių meteorologinių reiškinių. Su kolegomis iš įvairių Europos šalių nuolat dalinamės bandymų patirtimi, mokslinių tyrimų pagalba atnaujiname rizikos vertinimo metodikas ir pritaikome jas konkrečios šalies klimatinėms sąlygoms. Nes tikslus, greitas ir nepriklausomas žalų reguliavimas yra svarbiausias veiksnys žemdirbių pasitikėjimui“, - pasakoja M.Rusteika.

Savidraudos fondas nuo draudimo įmonių skiriasi tuo, kad tai yra ūkininkus vienijanti nekomercinė organizacija, kurios tikslas – apsaugoti savo narių turtinius interesus ir padėti valdyti verslo riziką. Jis veikia kaip draudėjų ir draudiko susivienijimas, kur įnašus daro patys nariai. Tokia ūkininkų savitarpio pagalba fondo idėja išskaido riziką, stiprina ūkininkų bendruomenę ir suteikia ūkininkams daugiau galių.

Kolektyvinė ūkininkų išmintis padėjo efektyviau naudoti išteklius

„Nuolat gauname iš ūkininkų gerų idėjų ir grįžtamąjį ryšį, ta kolektyvinė išmintis padeda padidinti savidraudos fondo produktyvumo lygį, padėti žemdirbiams efektyviau naudoti išteklius, atsakingai vertinti rizikas. Šie dalykai padeda siekti ilgalaikio tvarumo žemės ūkio sektoriuje“, - pasakoja M.Rusteika.

Lietuvoje valstybė skatina žemdirbius saugoti pasėlius nuo meteorologinių reiškinių ir prisideda kompensuodama dalį draudimo įmokų Europos Sąjungos ir valstybės lėšomis. Be to, kadangi savidraudos fondas veikia 10-yje šalių, pasėlių draudimo rizika išskaidoma tarp visų 100 tūkst. šiuo metu savidraudos fonde esančių narių įvairiose Europos šalyse.

„Baigiantis metams visame savidraudos fonde fiksuojame 65 proc. metinį nuostolingumą, kuris leidžia mums sustiprinti rezervinius atidėjimus. Manau, tai yra geras ženklas, kad mes, kaip savidraudos fondas, ekonomiškai sunkiu ir neužtikrintu metu, ypač klimato kaitos fone, į 2021 metus žengsime ekonomiškai stiprūs“, - sako tarptautinio savidraudos fondo „Vereinigte Hagel“ (VH) valdybos primininkas iš Vokietijos dr. Rainer Langner.

Vokietijos savidraudos fondas dirba jau 196 metus, turi 10 filialų ir daugiau kaip 100 tūkst. narių 10-yje Europos Sąjungos šalių – Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje, Danijoje, Vokietijoje, Nyderlanduose, Belgijoje, Liuksemburge, Kroatijoje ir Italijoje.

2021 metais – ilgesnis rizikų sąrašas ir laikotarpis

„Pagrindinės 2021 metų naujovės, kurios laukia ūkininkų Lietuvos rinkoje – išpėstas rizikų sąrašas. Kelerius metus iš eilės sulaukėme žemdirbių prašymų dėl pavasarinių šalnų rizikos apsaugos, todėl jau dabar visi gali pasirinkti šią riziką. Atsižvelgdami į išaugusią sausros žalą, nuo 2021-ųjų geriname draudimo apsaugos ir sausros kriterijaus skaičiavimo laikotarpį. Jis prasidės ne nuo balandžio 1 dienos, kaip įprasta, o nuo kovo 1 dienos“, - ateinančių metų naujovės vardina „VH Lietuva“ vadovas.

Atsižvelgiant į karantiną, 2021 metais pasėlius bus galima apdrausti ir nuotoliniu būdu.

[Daugiau informacijos:](#)

Martynas Rusteika, pasėlių savidraudos fondo „VH Lietuva“ vadovas, tel. +37061007584; el.p. m.rusteika@vereinigte-hagel.lt

Dr. Regina Romaneckienė, „VH Lietuva“ Vidurio Lietuvos regiono draudimo vadovė, tel.: +370 610 07052, el.p. r.romaneckiene@vereinigte-hagel.lt